

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Fråga om traktor ersatt en eller två hästar?

Besvär av TI angående hemmansägaren H:s inkomsttaxering år 1956. — H. hade under beskattningsåret köpt en traktor och yrkat avdrag vid taxeringen med 2.850 kr för inköpet, motsvarande kostnaden för inköp av två arbetshästar.

RR yttrade: Såvitt av handlingarna i målet framgår har H. genom att verkställa flera försäljningar än inköp av arbetshästar nedbragt antalet av sina egna i jordbruket använda dragare, så att han, som länge och ännu år 1951 regelmässigt haft minst två hästar, vid utgången av nu ifrågavarande beskattningsår ej hade någon kvar. Att denna minskning av antalet egna hästar påbörjats tämligen långt innan traktorköpet kom till stånd vederlägger icke H:s påstående om åtgärdernas inbördes sammanhang, så mycket mindre som i målet är upplyst, att H. från hösten 1951 haft en häst såsom lån för att uppnå det före traktorköpet erforderliga antalet dragare samt att vid vederbörande inkomsttaxeringar försäljningarna icke till någon del betraktats som realisation utan de influtna beloppen beskattats såsom intäkt av fastigheten. Vid nu nämnda förhållanden finner RR fog föreligga för H:s yrkande, att traktorn skall anses utgöra ersättning för två arbetshästar. (RR:s utslag den 4/12 1962; en ledamot

ansåg att, enär H. åtminstone sedan år 1951 endast ägt en häst, avdraget för kostnad för inköp av traktor icke kunde bestämmas till högre belopp än vad som motsvarade kostnaden för inköp av en arbetshäst.)

Utbyte av förhyrd traktor

Besvär av L. angående inkomsttaxering år 1956. — L. hade under 1951 köpt en jordbruksfastighet av sin fader. Enligt bestämmelse i köpekontraktet skulle L. ha rätt att tills vidare hyra för gårdens drift erforderliga döda inventarier med skyldighet för honom att väl vårda, underhålla och komplettera inventarierna så att de ej undergick någon realvärdeminskning. På grundval av kontraktet hyrde L. muntligen inventarierna på gården för 500 kr för år. Under 1955 bytte L. en traktor som ingått bland inventarierna mot en ny större traktor mot en mellanavgift av 6.000 kr. För detta belopp yrkade L. avdrag. — RR medgav avdraget, enär med hänsyn till det föreliggande hyresavtalet ifrågavarande kostnad för traktorbytet vore att för L. anse som driftkostnad i jordbruket, även om kostnaden till en del skulle avse nyuppsättning. (RR:s utslag den 9/1 1963.)

Anm.: Jämför t ex. RÅ 1958 not. 1429 (Skattenytt 1959 sid. 78 och 1961 not. 1375.)

Realisation eller löpande försäljning?

A. Besvär av hemmansägaren B. angående inkomsttaxering år 1954. — B. hade under 1953 sålt 7 kor och 3 ungdjur på auktion i uppgiven avsikt att byta ut den dåvarande besättningen mot en mera högvärdig av renare och bättre ras. Enligt uppgift hade också ett antal kalvar av rasen besättning köpts. Enligt auktionsannonsen hade försäljningen gällt en värdefull SRB-besättning. RR yttrade: Det av B. uppgivna förhållandet att nötkreaturen sålts för att göra det möjligt att i fortsättningen hålla nötkreatur av bättre härstamning kan med hänsyn till omständigheterna i målet icke medföra att försäljningen skall betraktas som realisation. (RR:s utslag den 8/1 1963.)

Anm.: B. hade inte uppgivit vilken ras den nya besättningen skulle bestå av.

B. Besvär av lantbrukaren C. angående inkomsttaxering år 1956. — C., som för att minska arbetskraftbehovet övergått från mjölkproduktion till slaktdjursproduktion och därför under 1955 sålt ut sina mjölkkor så att dessa minskat från 10 till 2, ansågs av RR icke skattskyldig för likviden, trots att TI invänt att C., som på grund av ålder och sjukdom upphört med jordbruket under 1958, därvid inte deklarerat den då gjorda avyttringen av de två korna, vilket han enligt TI bort göra om produktionsomläggning ägt rum under 1955. (RR:s utslag den 8/1 1963.)

Jordstyckningsrörelse

Besvär av lantbrukaren C. angående inkomsttaxering år 1955. — Genom arvskifte den 31/1 1950 erhöll C. i arv efter sin moder ett antal i F. kommun belägna stadsägor. Från stadsägorna och de fastigheter varav dessa stadsägor bildats ha-

de under tiden från år 1918 då C:s föräldrar blev ägare till fastigheterna i deras helhet — och fram till arvskiftet ett sextotal avsöndringar och avstyckningar försålts. Sedan C. blivit ägare till stadsägorna, hade under åren 1950—1955 sålts elva markområden. — C., som under 1954 sålt en stadsäga om 6,25 hektar till kommunen för 125.000 kr, beskattades för köpeskillingen, enär han ansetts ha bedrivit försäljning av mark under sådana omständigheter och i sådan omfattning att rörelse måste anses föreligga. Därmed ogillades hans invändningar att den till kommunen försålda stadsägans utgjort ett helt jordområde och att de under åren 1950—1952 (och år 1955) försålda avstyckningarna till stor del var ”kompletteringsbitar”, som erfordrats för att respektive tomtägare skulle kunna få sina tomter rättsligen bildade. RR:s utslag den 22/1 1963.)

Kvittning mellan förtäckt utdelning och nedskrivning av fastighet

Ett livförsäkringsaktiebolag hade under beskattningsåret förvärvat samtliga aktier i ett fastighetsaktiebolag, som ägde en fastighet värderad till 1.275.000 kr, och därefter utköpt fastigheten för 1.211.352 kr. PN beskattade bolaget för förtäckt utdelning för skillnaden mellan de två beloppen eller 63.648 kr. — Hos KR framhöll försäkringsbolaget, att det skattemässigt skulle ha blivit samma sak om bolaget utköpt fastigheten till det högre värdet, låtit fastighetsbolaget utdela skillnaden och sedan använt utdelningen för att nedskriva fastigheten till det lägre värdet. — KR: ej ändring.

RR yttrade: Väl har vid bolagets förvärv av ifrågavarande fastighet — på sätt PN och KR ansett — för bolaget upp-

kommit skattepliktig intäkt i form av för-
täckt utdelning, men enär skäl icke visats
föreligga att frångå bolagets i räkenska-
perna gjorda nedskrivning av fastigheten
till vid inköpet avtalat pris eller med
63.648 kr — nedsattes taxeringen. (RR :s
utslag den 15/1 1963.)

*Anm.: Livförsäkringsanstalts fastighet,
som inte är avsedd för stadigvarande bruk
i rörelsen, räknas alltid som omsättnings-
tillgång, se p. 3 anv. till 30 § KL. Fas-
tigheten kan alltså nedskrivas på samma
sätt som varulager.*

Byggnadsföretags rätt till avdrag för värdeminskning å fastigheter trots nedskrivning av dessa såsom varulager

Besvär av TI angående Fastighetsak-
tiebolaget O:s inkomsttaxering år 1956.
— Fastighetsbolaget, som uppgivit netto-
intäkt av annan fastighet men underskott
å rörelse, åsattes vid 1956 års taxering
icke taxering till statlig inkomstskatt.

Vid räkenskapsgranskning anmärktes
sedermera, att bolagets byggnadsverksam-
het syntes ha tagit sin början i mitten av
1940-talet och fortgått under större delen
av tiden därefter. Med undantag av några
entreprenadarbeten samt ett villabygge åt
bolagets huvudaktieägare hade samtliga
av bolaget uppförda fastigheter förblivit
i bolagets ägo. Bolaget hade vid 1960 års
utgång innehåft 11 fastigheter med ett
sammanlagt taxeringsvärde av över 22
milj. kr. Avkastningen av fastigheterna
hade redovisats som inkomst av annan
fastighet än jordbruksfastighet. Några
andra intäkter av byggnadsverksamheten
än de som entreprenadarbetena och villa-
bygget lämnat hade icke redovisats i bygg-
nadsrörelsen. Genom att bolaget behållit
fastigheterna efter uppförandet av bygg-
naderna kunde den situationen sägas ha

uppstått, att fastigheterna utgjort varu-
lager i byggnadsrörelsen men samtidigt
varit att betrakta såsom anläggningstill-
gångar i fastighetsförvaltningen. Detta
hade haft den konsekvensen, att bolaget
tillgodofört sig dels avdrag i inkomstkäl-
lan rörelse för varulagernedskrivning i
byggnadsrörelsen och dels avdrag i in-
komstkällan annan fastighet för värde-
minskning av fastigheterna i fastighets-
förvaltningen. Genom varulagernedskriv-
ningen hade stora underskott uppnåtts vid
beräkningen av inkomsten av byggnads-
rörelse, vilka avräknats mot överskotten
å fastighetsförvaltningen. Bolaget finge
vid beräkning av inkomsten av byggnads-
rörelsen anses berättigat njuta avdrag
för i räkenskaperna gjord nedskrivning
allenast med belopp, varmed sådan ned-
skrivning överstege avdrag för värde-
minskning, som medgivits vid beräkning
av nettointäkten av annan fastighet. Bo-
laget hade emellertid vid 1956 års taxe-
ring erhållit avdrag för varulagerned-
skrivning i byggnadsrörelsen med 80.340
kr och för värdeminskning av fastighe-
terna i inkomstkällan annan fastighet med
20.768 kr. Enär bolaget i 1956 års dekla-
ration under rubriken uppgifter rörande
värdesättningen av varulager angivit, att
det utgående lagrets anskaffningsvärde
överensstämde med varulagrets värde en-
ligt balansräkningen för beskattningsåret,
finge bolaget anses hava lämnat oriktig
uppgift om nedskrivningen av varulagret.
Denna oriktiga uppgift hade föranlett att
bolaget år 1956 undgått taxering till stat-
lig inkomstskatt. Vidare hade hyresintäk-
terna för en av bolagets fastigheter bok-
förts med ett 173 kr för lågt belopp. Med
åberopande av vad sålunda förekommit
yrkade vederbörande taxeringsrevisor hos
PN i en den 22/11 1961 inkommen skrift,

att bolaget måtte eftertaxeras till statlig inkomstskatt för år 1956 för ett belopp av 20.941 kr, motsvarande en beskattningsbar inkomst av 18.532 kr i nettointäkt av annan fastighet 116.233 + 173 — (underskott å rörelse 106.075 — 20.768) — avdrag för skatter 12.567].

RR (i plenum) yttrade: Enär den omständigheten, att bolaget jämlikt de av KR angivna författningsrummen (25 § KL och 2 § förordningen om statlig inkomstskatt) är berättigat till avdrag för värdeminskning å sina fastigheter, icke i och för sig utgör grund för att vid inkomstberäkningen frångå den i bolagets räkenskaper gjorda värdesättningen å lagertillgångarna, och ej heller eljest visats omständighet, som kan föranleda att värdesättningen frångås, samt hyresintäkten å 173 kr är att anse som ringa och eftertaxering enbart för denna därför icke må ske, finner RR ej skäl att göra ändring i det slut, vartill KR kommit i målet. (RR:s utslag den 29/1 1963; tre ledamöter kom till samma slut med annan motivering, under det att tre andra ledamöter, som ansåg det strida mot allmänna beskattningsregler att bolaget vid den ordinarie taxeringen för beloppet 20.768 kr erhållit avdrag såväl från bruttointäkten av annan fastighet som från bruttointäkten av rörelse, ville bifalla TI:s yrkande om eftertaxering.)

Anm.: Jämför RÅ 1955 not. 1839 (Skattenytt 1956 sid. 122—123), motsatt utgång. Se även RN:s meddelande ser. I 1962 nr 2: 3.

Löneinkomst eller skattefri gåva?

Besvär av TI angående direktören L:s inkomsttaxering år 1957. — L. hade år 1956 från sin arbetsgivare erhållit ett belopp av 1.000 kr, utgörande arbetsgiva-

rens bidrag till en i anledning av L:s sextioårsdag anordnad insamling för inköp av golfutrustning. — PN ansåg beloppet böra hänföras till löneförmån för L. och i enlighet därmed upptagit detsamma till beskattning hos L. såsom intäkt av tjänst. — KR undanröjde dock beskattningen, enär förenämnda belopp 1.000 kr med avseende å omständigheterna i målet icke kunde anses såsom för L. skattepliktig intäkt.

RR fastställde emellertid PN:s beslut, enär L. uppburit ifrågavarande belopp å 1.000 kr från arbetsgivaren, samt beloppet vid sådant förhållande, oavsett vad L. invänt, borde anses såsom för L. skattepliktig intäkt av tjänst. (RR:s utslag den 22/1 1963; två ledamöter ville ej göra ändring i KR:s utslag.)

Anm.: L. beskattades tydligen därför att han erhållit ett kontantbelopp. Jämför RN:s meddelande I|1963 nr 3: 3 angående beskattning av vissa belöningar till anställda.

Periodiskt understöd?

Besvär av TI angående förhandsbesked på ansökan av X. — En person X. hade för avsikt att stödja ett forskningsarbete inom Uppsala universitet avseende vissa medicinska problem. I detta syfte ämnade därför X. till en docent Y., som åtagit sig att vara gruppleddare för arbetet, utbetala ersättning som skulle motsvara löneförmåner i viss lönegrad jämte vissa tillägg. — RN besvarade X:s fråga om avdragsrätten så att, om X. för i ansökningen angivna ändamål till Y. utbetalade omkring 72.000 kr för år under åren 1963—1967 och eventuellt även under 1962, de utbetalda beloppen vore att anse såsom av X. utgivna periodiska understöd eller därmed jämförliga periodiska utbetalningar. På

grund härav skulle X. äga åtnjuta avdrag för ifrågavarande utbetalningar jämlikt 46 § 2 mom. punkt 1 KL och 4 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt.

RR hade emellertid annan uppfattning och yttrade: Enär de ifrågasatta utbetalningarna skulle komma att utgöra ersättning för utfört arbete och därför icke vara att hänföra till periodiska understöd eller därmed jämförliga periodiska utbetalningar, prövar RR rättvist att nekande besvara den av X. framställda frågan. (RR:s utslag den 12/9 1962.)

Anm.: Här var alltså inte fråga om ett till Y. utgivet understöd i ordets egentliga mening, d. v. s. en individuellt inriktad hjälpåtgärd. Utbetalningarna avsåg närmast att stödja forskningsarbetet, med andra ord ett allmännyttigt ändamål. För dylikt ändamål kan avdrag för periodiskt understöd ej medges; se härom Svensk Skattetidning 1946 sid. 176 ff. Inte heller var Y. anställd hos X., varför frågan om avdragsrätt för denne såsom arbetsgivare inte var aktuell.

Avdrag för hustrus arbete i jordbruk

Kaptenen T., som var reservofficer och som ägde en jordbruksfastighet på inemot 1600 hektar, yrkade vid 1959 års taxering s. k. hustruavdrag med 300 kr under framhållande att hustrun biträtt honom med diverse skrivarbete, telefonpassning samt budkörningar med bil m. m. På gården fanns inspektör och bokhållare anställda. TN, PN och KR vägrade avdraget men RR förklarade att anledning saknades att vägra detsamma. (RR:s utslag den 22/1 1963; en ledamot skiljaktig.)

Rörelse med fast driftställe i U.S.A. vid överlåtelse av andelar i företag?

Besvär av postiljonen B. och hans hust-

ru angående eftertaxering för år 1956. — Makarna B., som för ett nominellt belopp av 20.000 dollar varit delägare (limited partnership) i ett hotellföretag i USA och som under 1955 sålt en andel å nominellt 5.000 dollar, efterbeskattades här för med hänsyn till att det företag i vilka makarna var delägare vore att likställa med handelsbolag eller kommanditbolag och vinst vid försäljning av andel i sådana bolag enligt svensk rätt var hänförlig till lös egendom och i beskattningsavseende skulle bedömas enligt reglerna i 35 § KL. Tillämpningskungörelsen till dubbelbeskattningsavtalet med USA innehöll emellertid inga bestämmelser om skattefrihet för här i riket bosatt person i fråga om dylik realisationsvinst. — KR: ej ändring. — RR undanröjde dock eftertaxeringen och yttrade: Genom delägarskapet i det amerikanska hotellföretag, som enligt vad utredningen utvisar bedrivit rörelse från fast driftställe i Amerikas Förenta Stater, få jämväl makarna B. anses ha haft sådant driftställe i nämnda land. Vid angivna förhållande äro makarna B. enligt bestämmelserna i berörda dubbelbeskattningsavtal och tillämpningskungörelse icke skattskyldiga här i riket för ifrågavarande i Amerikas Förenta Stater åtnjutna försäljningsvinst. (RR:s utslag den 15/1 1963; en ledamot lämnade besvären utan bifall.)

Beskattningsort för åkerirörelse

Besvär av TI angående åkeriägaren L:s inkomsttaxering år 1959. — L., som bedrev åkerirörelse, taxerades kommunalt både i T. kommun, där han var bosatt, och i Göteborg. Hos PN yrkade L. att taxeringen i G. skulle undanröjas, emedan han inte bedrivit rörelse med fast driftställe där. L. hade affärstelefon och

kontor i sin bostad och fick där sina köruppsdrag. TI genmälde, att L. var medlem i Föreningen Lastbilåkarnas Ordercentral u. p. a., Lastbilcentralen, Göteborg, och att han genom sin anslutning till föreningen bedrivit åkerirörelsen från fast driftställe i Göteborg. TI hemställde därför att taxeringen till kommunal inkomstskatt i T. kommun måtte undanröjas och att taxeringen i G. måtte i enlighet därmed justeras. — PN förklarade dock att, enär L. icke kunde anses hava drivit rörelse från fast driftställe i G., T. kommun utgjorde rätt beskattningsort för inkomsten av rörelsen. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 22/1 1963; en ledamot ansåg att L. med hänsyn till omständigheterna finge anses ha utövat åkerirörelsen från fast driftställe i G.

Anm.: Jämför RÅ 1948 ref. 14 och 1950 ref. 47.

Eftertaxering: oriktig uppgift?

Besvär av TI samt arrendatorn H. angående H. åsatt eftertaxering för år 1956. — Vid 1956 års ordinarie taxering blev H. icke beskattad för i sin deklaration uppgiven likvid för kreatursförsäljning i samband med övergång till kreaturslöst jordbruk. Sedermera klarlades, att H:s besättning, som vid årsskiftet 1954/55 utgjort 15 kor och 15 ungdjur och vid nästa årsskifte 2 kor, vid årsskiftet 1959/60 ökat till 7 kor och 7 ungdjur. TI yrkade där-

för, att H. skulle eftertaxeras för hela likviden såsom avseende löpande försäljning. — PN eftertaxerade emellertid bara halva beloppet eller 14.200 kr. KR och RR, där H. framhöll att han inte lämnat felaktiga uppgifter i sin deklaration: ej ändring. (RR:s utslag den 8/1 1963; en ledamot ville bifalla TI:s talan.)

Anm.: I sin deklaration hade H. inte lämnat någon felaktig uppgift. Det är en annan sak att han gjort ett yrkande om skattefrihet, som i belysning av vad som senare förekommit kunde vara ogrundat; se Hedborg m.fl. Taxeringshandbok sid. 296.

Ursäktlig underlåtenhet enligt 100 § taxeringsförordningen?

En person N., som i sin år 1959 avgivna deklaration vid beräkning av nettointäkten av en egnahemsfastighet yrkat avdrag för gäldräntor med visst belopp men i april 1960 hos PN yrkat ytterligare avdrag för dylika räntor med högre belopp, för lån som eftergivits av vederbörande myndighet, ansågs enligt RR inte äga extraordinär besvärsmätt, enär N:s underlåtenhet att tidigare framställa ifrågavarande avdragsyrkande icke framstode som ursäktlig i den mening som avsåges i 100 § andra stycket taxeringsförordningen. (RR:s utslag den 9/1 1963.) Jämför Skattenytt 1963 sid. 153.